

LIETUVIŠKAS RAŠTO DISKURSAS: ADRESATĄ NURODANTYS
PARTICIPINIAI ĮVARDŽIAI

Santrauka

Straipsnyje aptariamos participinių įvardžių, kuriais kreipiamasi į kitą asmenį, užrašymo variacijos lietuviškame rašto diskurse. Šalia įprasto, tradiciškai *stilistiniu didžiųjų raidžių vartojimu* vadinamo *Tu / Jūs* rašymo egzistuoja ir adresatą nurodančio įvardžio rašymo mažąja raide modelis *tu / jūs*. Dialogo partnerio įvardijimas ir to įvardijimo pateikimo būdas yra labai svarbi komunikacijos detalė, todėl dabar varijuojančio participinių įvardžių rašymo tiesioginiuose diskursuose polinkių galimos priežastys, kryptys ir poveikis, aišku, sietini ir su pačia asmens kategorijos samprata.

Straipsnyje apžvelgiami lingvistiniuose aprašuose siūlomi participinių įvardžių suvokimo modeliai ir aptariami vieno asmens santykio su kitu bendravimo lygmenys, kuriuose atsiduria pokalbio dalyviai vartodami skirtingai rašte koduojamas to paties įvardžio formas. Lietuviškoje rašto tradicijoje yra įprasta didžiąja raide paryškinti participiniu įvardžiu nurodomo pašnekovo išskirtinumą. Taip parodomas savitarpio supratimu pagrįstas požiūris į kitą asmenį.

ESMINIAI ŽODŽIAI: rašto diskursas, šnekos akto strategija, participiniai įvardžiai, apibrėžtumas, subjektyvumas, intersubjektyvumas.

JŪRATĖ PAJĖDIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

Petro Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius

juratepajediene@gmail.com